

Slutrapport för "livet på landet" Möklintaprojektet

Kontaktpersoner i projektet

1. Hannele Hedén, 0767-14 59 82, Åsgrind 2 733 75 Möklinta
2. Maria Berglund, 0736-31 41 90, Hammarby 733 99 Möklinta

Bakgrund:

Möklinta, liksom så många andra orter på landsbygden, har en neråtgående spiral, där avfolkning leder till serviceförsämring som i sin tur gör det svårare för den bofasta befolkningen att leva och verka kvar på landsbygden. Det finns dock en framtidstro i bygden, vi vill behålla den och kunna bo och verka här samt bidra till att bygden blomstrar. Den förstudie som pågått med att behovsinventera vad bygdens människor själva tycker och tänker är grunden för detta projekt.

En slutsats som är lätt att dra är att i avsaknad av några givna turistmål är det den leende landskapsbild som Möklinta erbjuder som kan dra turisterna till Möklinta. Det är sålunda en turism med huvudinriktning naturupplevelser som är tanken att satsa på.

I Möklinta och dess omnejd finns flera småföretag, oftast enmans företag, som önskar samverka med andra småföretagare. Skapa nya företag och verksamheter särskilt inom turism (logi), hantverk och lokala producenter. Att hitta sätt att samverka över gränserna.

Plan för genomförande:

Öka de lokala företagens möjligheter att utveckla sina verksamheter eller att starta nya grenar särskilt inom turismnäringen
Öka samverkan mellan företagen
Inrätta en marknadsföringsplats på Möklintagården
Karta & informationstavla
Hemsida med företagskatalog
Hemsida för turister & besökare
Bygdemässa
Lokal information

Projektet har genomfört, resultatet och positiva effekter:

Genom upprättande av fokusgrupper i projektet och fokusgruppsträffar har företagen i Möklinta lärt känna varandra. Det har bidrag till nya kontakter och ökat samarbete mellan företagen. Flertalet av de företag som finns i Möklinta är enmansföretag och för dessa har samarbetet med andra företag fört med sig att man kan dela med sig och få nya

erfarenheter. Exempel är samarbetet som har inletts mellan Fornebykött, Mats-Persgården och Marie Margareta Trädgård & Design. Projektet har hjälpt till med

kontakter mellan de olika företagarna, med myndigheter och med marknadsföring bl.a. genom hemsidan och broschyrställ.

Projektet har bidragit till en stärkt marknadsföring för företagare:

Projektet har byggt upp en företagskatalog på www.viimoklinta.se.

Företagarna kan även lägga in nyheter om sitt företag ex. nyheter i sortimentet eller öppettider.

Ytterligare en hemsida för turister och besökare har byggts upp under våren 2011. På den sidan presenteras alla turismföretag och besöksplatser. Företagare kan välja att annonsera på hemsidans första sida. Som turismaktör så har du din egen sida där ditt företag visas upp och där du själv kan styra över text och bilder. www.moklinta.se

Under projekttiden så har fler små företagare med bl.a. hantverk, mat, massage fått hjälp med att marknadsföra sig. Det har skett genom att vitrinskåp har införskaffats till Möklintagården där företagarna får ställa ut samt genom marknadsföring på hemsidan.

Marknadsföring är en stor kostnad för små företag men genom gemensam marknadsföring har projektet bidragit till en mer kostnadseffektiv marknadsföring för företagen.

Ett bygdecenter har upprättats på Möklintagården, där finns information om lokala företag, besöksplatser i Möklinta & Sala kommun med omnejd. Där kan man också låna dator, få hjälp med lättare samhällsinformation och få hjälp med marknadsföring av föreningar och företag.

Information om projektet och vad som händer i Möklinta har skickats ut genom ett sockenblad som utkom 4 ggr per år. Ett väldigt uppskattat blad. Vi samlade information från föreningar och grupper i Möklinta som vi i projektet sammanfogade till ett blad. I sockenbladet har företag haft möjlighet att annonsera för en liten kostnad. Sockenbladet gick ut till alla hushåll i Möklinta samt att den fans tillgänglig på bygdgården.

Möklinta drivmedel – Ekonomisk förening startades genom projektet. Bensinmacken har nu varit i drift sedan januari 2012 och är högt uppskattad och behövd. Andelar såldes till invånarna i Möklinta vilket har ökat en känsla av gemenskap och gemensamt ägande. Macken går ekonomiskt över förväntan. Byggandet av Macken har skett av frivillig arbetskraft i den mån det har varit möjligt.

Ökad inflyttning under projektets gång samt att bara i år 2012 har 15 barn fötts i Möklinta beräknat att födas ytterligare 4st. Möklinta socken sägs vara den ort i Sala kommun som har högst befolkningsökning år 2012.

Genom denna ökning av barnafödande har projektet varit delaktiga i en start av en ny familjeverksamhet. Familjeverksamheten Vilja. För 4 år sedan togs barnmorskan bort från Möklinta, vilket betyder att de med barn har fått åka 2,5 mil för vägning och mätning.

Men tack vare projektet så kommer nu en Barnmorska ut till Möklinta varannan torsdag för vägning och mätning samt föreläsningar om olika ämnen som rör barn.

Under projektet har följande företag startat:

Mats-Persgården – getgård med mejeri, butik & café

Monas Hälsotänk – hälsa och kost

Sjökullen Bygg & Smide

Hair and Make Star – Hårvård och make up

Lappjäntans Syateljé

Forneby Hill – logi, biluthyrning av veteranbilar samt Bed & Box, utländska besökare

Hannas kalastårter – tårter och bakelser

Hildurs Krog – portabel medeltida krog

Marie Margareta Trädgård & Design, visningsträdgård

Stjärnbäck – Bed & box www.upplevlandet.se

Möklintagårdens catering & café

Möklinta drivmedel - Bensinmack

Möklinta Pizzeria – Pizzeria i Lanthandeln.

Turism, leder, besöksmål och sevärdheter

Bakgrund

Möklinta har med levande kulturlandskap och naturgivna goda förutsättningar för turism, fiske och friluftsliv. Den resurs som naturmiljöerna utgör kan göras mer tillgängliga för såväl turister som lokalt boende genom att skapa rid-, cykel- och vandringsleder, kring vilka man kan ansluta olika typer av turismverksamheter.

Eftersom turism aldrig har varit en näringsgren som man koncentrerat har satsat på i Möklinta så finns det därför stora möjligheter till utveckling.

Plan för genomförande

Ta fram vad Möklinta har att erbjuda gällande logi, sevärdheter och aktiviteter.

Skapa vandrings-, cykel- och ridleder.

Öka intresset för Möklinta bland både svenska och utländska turister.

Projektet som nav i företagande kring turism i Möklinta bidrar till att nya företag vågar starta upp och att redan befintliga företag bevaras/ökar sin omsättning.

Projektet ska hjälpa företagen att gemensamt marknadsföra upplevelser för besökande till Möklinta.

Projektet har genomfört, resultatet och positiva effekter:

Projektet har tagit reda på och sammanställt vilka sevärdheter/besöksmål som Möklinta erbjuder. Detta i ett led att kunna marknadsföra Möklinta inom turism.

Projektet har bl.a. tagit fram, i samarbete med Länsstyrelsen, en broschyr över naturreservatet Kolpelle. Ett naturreservat som många i Möklinta inte visste fanns.

Flera "nya" intressanta platser har hittats som är värda att besöka och iordningställas.

En broschyr riktad till besökare/turister är framtagen. I den finns information om mat, boende, besöksmål och sevärdheter samt en enklare karta.

En broschyr till inflyttade eller boende i Möklinta med information om skola, affär, distriktssköterska, föreningar m.m. är framtagen

Karta med sevärdheter och besöksmål är framtagen i samarbete med lokalt företag – Kartbolaget. Samt att en informationstavla är uppsatt på torget i Möklinta med samma information som på kartan.

Mycket tid har lagts på att ta fram var lämpliga leder kan skapas. Provvandring/cykling/ridning har genomförts både arrangerade av projektet och av ideella. Möklinta församling har arrangerat vandringar på gamla kyrkvägar som sedan har presenterats till projektledarna.

Till Storsjön Runt, en vandrings- och cykelslinga, har en broschyr tagits fram. Denna broschyr innehåller bl.a. flera historiska platser.

Dalkarlvägen, en historisk vandringsväg som passerar Möklinta, har marknadsförts. Ett uppskattat samarbete har inletts med Föreningen Dalkarlvägen. Det resulterade i att Möklintaprojektet var med och ordnade Storvandringen 2010 och 2012.

De positiva effekterna har märkts genom att flera turismföretagare har startats upp.

Förankring av projektet:

Projektet har under sitt första år märkt en ökad entreprenörsanda och mest av allt har framtidstron ökat hos de boende. En framtidstro och entreprenörsanda som var näst intill obefintlig innan projektets början.

Broschyren "Möklinta Socken" har gjorts och finns att hämta på Möklintagården. Den innehåller information om Möklinta ex. service, kommunal verksamhet, föreningar.

Möklintaprojektet genomförde i samband med Sala kommun en ortsanalys under våren 2010. Till mötet var samtliga boende, företag och föreningar inbjudna. Intressant i projekthänseende var att mycket av önskemål och visioner som framfördes på mötet överensstämmer med det som är målet med Möklintaprojektet.

Invånarna i Möklinta var till en början avvaktande till projektet men ju längre tiden har gått så har invånarna uppskattat och visat delaktighet i projektet.

Projektet har under sitt första år märkt en ökad entreprenörsanda och mest av allt har framtidstron ökat hos de boende. En framtidstro och entreprenörsanda som var näst intill obefintlig innan projektets början. Andra året så förverkligade många av dessa entreprenörer sina drömmar, mycket började hända och röra på sig i Möklinta. Efter att befolkningen sett och känt av att det inte var ett litet kort projekt så började man våga tro på resultat. Vilket idag också har visat sig vara bra resultat.

Erfarenheter som kan vara till nytta för andra:

Att det i styrgruppen finns representanter ifrån kommunen, näringslivet, arbetsförmedlingen samt företagare och invånare ifrån orten.

Handlar projektet om företagande så ta personlig kontakt med företagarna redan i början av projektet.

Förankring av projekt till invånare, företag och förankring behöver ske genom stormöten, informationsblad, hemsida och inte minst muntlig kommunikation.

Räkna med att redovisning för utbetalning ifrån Leader m.fl. tar väldigt mycket tid i anspråk.

Att projektledarna verkligen brinner för projektet och att samtliga som bidrar med arbete gör det.

4.

Projektledarna Maria Berglund, Anna Billman och Hannele Hedén.

Företag, föreningar och invånare i Möklinta har medverkat i projektet.

Projektet är väl förankrat genom stormöten, förenings- och företagsträffar, focusgrupper och dagliga möten med invånare/företagare/föreningar.

Samarbete har skett med:

Organisationer – Bygdegårdarnas Riksförbund, Hela Sverige Ska Leva.

Föreningar – Samtliga föreningar, 15 stycken, i Möklinta.

Kommuner: Sala kommun

Företag – Samtliga företag, 50 stycken, i Möklinta.

Samarbete över gränser – Dalarnas län bl.a. föreningen Dalkarlsvägen, Hovnäs färja, Tyttbo Forsfiske och Naturreservatet Färnebofjärden,

Projektet har startat nya samarbeten mellan företagen, föreningarna och med angränsande län.

5.

Projektet motiverades av att Möklinta, liksom så många andra orter på landsbygden, har en neråtgående spiral, där avfolkning leder till serviceförsämring som i sin tur gör det svårare för den bofasta befolkningen. Det finns dock en framtidstro i bygden, vi vill behålla den och kunna bo och verka här samt bidra till att bygden blomstrar. Den förstudie som pågått med att behovsinventera vad bygdens människor själva tycker och tänker var grunden för detta projekt.

Möklinta har med levande kulturlandskap och naturgivna goda förutsättningar för turism, fiske och friluftsliv.

Den resurs som naturmiljöerna utgör kan göras mer tillgängliga för såväl turister som lokalt boende genom att skapa rid-, cykel- och vandringsleder, kring vilka man kan ansluta olika typer av turismverksamheter.

Eftersom turism aldrig har varit en näringsgren som man koncentrerat har satsat på i Möklinta så finns det därför stora möjligheter till utveckling.

6.

Företagare – indirekt. Ökat samarbete, företagande och marknadsföring.

Föreningar – indirekt. Ökat samarbete, fler aktiva.

Invånare – indirekt. Framtidsstro, ökat företagande och ökad sammanhållning.

Besökare – indirekt. Enklare att hitta sevärdheter, besöksmål och logi.

7.

December 2009- september 2012.

Stormöte med information om projektet.

Vandringar för att lokalisera var leder kan dras.

Ortsanalys.

Förenings- och företagsträff.

Bildande av en ekonomisk förening som ska bygga, äga och driva ett nytt tankställe.

Hund- och Hästmässa.

Bygdemässa 2011 & 2012

Turismaktörsträff oktober 2011– Alla turismaktörer inbjöds till träff

Utdelning och personliga möten med kartan som underlag

Allt har gått som planerat genom att vi har förankrat projektet så väl.

8.

Mål

- Utveckla landsbygdsturismen utifrån Möklintas egna förutsättningar och resurser.
- Göra Möklinta mer tillgängligt och attraktivt för nya företag, fler boende och besökande. Ja, genom hemsida och lokalt samarbete.
- Synliggöra och utöka det lokala näringslivet. Målet har uppnåtts mer än väl.
- Ta vara på och utveckla engagemanget hos Möklintas föreningsliv, inkl församlingarna. Målet har uppnåtts mer än väl.
- Utveckla kontakterna med närliggande orter inom och utom Västmanlands län, exempelvis anslutande ridleder och aktiviteter som ansluter till Hovnäs färja. Kontakter har upprättats med närliggande orter som Färnebofjärden, föreningar och projekt i Dalarnas län.
- utveckla Möklinta som kvalitetsmärke för lokal mat, turism, hantverk och upplevelser genom att skapa en samordningsfunktion för marknadsföring samt utveckling av tjänster och produkter. Samordningsfunktion har upprättats genom hemsida, marknadsföring via arrangemang/aktiviteter och träffar mellan företagarna.

Genom en företagskatalog på hemsidan är det enklare för invånarna, företagarna och föreningarna att hitta och anlita loka företag. Det gynnar miljön och bidrar till en hållbar utveckling.

Ungdomar har varit delaktiga i projektarbete genom att vara med i fokusgruppsträffar.

Kvinnligt företagande har lyfts fram och marknadsförts.

Inget samarbete har kunnat ske med personer med utländsk bakgrund eftersom det inte finns några med utländsk bakgrund i Möklinta.

Projektet har främjat kompetensutveckling genom att vara en länk mellan invånarna och myndigheter.

10.

Spridning av resultatet har skett genom information till invånare, företagare och berörda samarbetspartners. Genom Möklinta sockenblad 4 ggr per år, fokusgruppsträffar.

Projektpresentationer har gjorts för bygdegårdarnas riksförbund, hela Sverige ska leva, Sala kommun m.fl.

Genom dessa presentationer så har vi kunnat nå ut till stora delar av Sverige och fått flera aktörer som bl.a. andra bygdegårdar som vill starta lokala grupper som vi har i projektet för att kunna utveckla sin bygd. Vi är en förebild för fler bygdegårdar runtom i Sverige.

Resultat kan vara till nytta för andra då de kan se hur vi har arbetat, att man måste brinna för det man gör om man ska orka arbeta i ett sådant här projekt. Att man måste ha egen ekonomi föra att få ett sådant här projekt att fungera.

..

11.

Totala kostnader:

Utfall i projektet

Projektets faktiska kostnader:

Löner (rekv. 12- slutrekv)	753 168 kr
Investeringar	75 000 kr
Övriga kostnader	122 948 kr
SUMMA:	951 116 kr

Projektstöd:

SJV (förskott)	474 606 kr
SUMMA:	474 606 kr

Privat finansiering:

Rekvision 1	5 506 kr
SUMMA:	5 506 kr

Övrig offentlig medfinansiering:

Rekvision 1 - SLUT	126 054 kr
SUMMA:	126 054 kr

Ideellt arbete:

Rekv. 1 - SLUT	313 758 kr
SUMMA:	313 758 kr

Offentliga resurser:

Rekvision 1-11	70 981 kr
SUMMA:	70 981 kr

Övrig privat ideell finansiering:

SUMMA:	0 kr
---------------	-------------

12.

Mervärdet som projekt har tillfört är att de boende och företagarna i Möklinta har fått en framtidstro. Att sätta personer med rätt kunskap i ett projekt är viktigt. Att veta att dessa som valt att erbeta med projektet blir kvar genom hela projektet samt att man ska brinna och tro på det man gör.

Mätbara resultat			Resultat direkt efter projekt	Kommentera och beskriv
Antal nya företag			13	tillsammans byggde vi upp entreprenörsandan
Antal nya produkter			0	
Antal nya tjänster				
Antal nya tekniker			0	
Antal nya nätverk och mötesplatser			1	familjeverksamheten vilja
Antal bevarade arbetstillfällen	Män	Yngre än 25 år		Svårt att få fram gällande arbetstillfällen.
		25 år eller äldre		
	Kvinnor	Yngre än 25 år		
		25 år eller äldre		
Antal nya arbetstillfällen	Män	Yngre än 25 år		
		25 år eller äldre		
	Kvinnor	Yngre än 25 år		
		25 år eller äldre		
Antal deltagare i utbildningar	Män	Yngre än 25 år	0	
		25 år eller äldre	0	
	Kvinnor	Yngre än 25 år	0	
		25 år eller äldre	0	
Totalt antal nya övernattningar per år				
Antal nya övernattningar för besökare från andra kommuner eller länder per år				
Totalt antal nya dagsbesökare per år				
Antal nya dagsbesökare från andra kommuner eller länder per år				